

A Berzsényi Dániel Gimnázium tantestülete egyetért a miskolci Herman Ottó Gimnázium és a budapesti Teleki Blanka Gimnázium második levelével. Ezért az ő szövegüket megismételni nem akarjuk, de fő pontjaikat megtartjuk, és azokhoz illesztve fogalmazzuk meg kérdéseinket.

A mellékletben bizonyos kérdéseink jogosságát alátámasztandó egy kis esetgyűjtemény található.

Bevezető gondolatok

- a) Kérdéseinket azért fogalmazzuk meg, hogy segítsünk. Az oktatás helyzete, s ezért színvonala nem jó. Kérdéseinkben azokat a változásokat fogalmazzuk meg, melyeknek létrehozása segítene az oktatás színvonalát emelni: a közoktatás érett, jól képzett, az életben boldogulni képes gyerekeket bocsáthasson ki, akik a munkaerőpiacon és a felsőoktatásban megállják a helyüket.
- b) A 198 tankerületben megindított országos konzultációval kapcsolatban komoly bizalmi aggályaink vannak. Pártatlan, alapos és szakmai érdekképviselőt nem valósulhat meg, ha a munkavállalók érdekeit és szakmai véleményét a munkáltatónak kell elmondani, az lenne hivatott a képviselőnkre. Időszerű volt már, hogy a pedagógusok elmondhassák véleményüket az immár három éve működő szervezetről, a KLIK-ről. Azonban az ezen túlmutató szakmai kérdéseket, javaslatokat és problémákat ne a munkáltató gyűjtse, képviselje a Köznevelési Kerekasztal előtt.
- c) A Nemzeti Pedagógus Kar mint kötelező tagsággal működő szervezet most mutassa meg érdekérvényesítő képességét! A jelen helyzetben ez az egyetlen, az állam által létrehozott szervezet, melynek ez a feladata. Minden iskolában szervezzenek olyan beszélgetést, ahol tantestületi értekezlet keretében a Nemzeti Pedagógus Kar helyi küldöttje jelen van, meghallgatja a pedagógusokat, rögzíti az elhangzottakat, és a Kar az összesített véleményeket képviseli a Kerekasztalnál. Hiszen a Kar létrehozásának is ez volt a célja: érdekképviselő, konzultáció, szakmai képviselő.
A helyzet sürgősségére való tekintettel már a jövő héten induljon meg az egyeztetés a helyi küldöttek és a tantestületek között.
- d) Ezen kívül javasoljuk, hogy az intézményi szinten megfogalmazott kérdéseket minden intézmény tegye fel honlapjára. Ez biztosítéka lehet annak, hogy a Kerekasztal valóban a helyi konzultációk során megfogalmazott problémákkal foglalkozik.

1. Túlzott központosítás

- Mi az oka annak, hogy egyházak, alapítványok és az állam fenntarthat iskolákat, az önkormányzatok nem?
- A volt önkormányzati iskolákat három éve amortizálja a KLIK. Ki fogja az eszközöket, a tönkrement környezetet, bútorokat, táblákat pótolni?
- Mely szervezet hivatott arra, hogy a számítástechnikai és természettudományos oktatás eszközfejlesztését és –karbantartását iskolára szabva tervezze és biztosítsa?
- Mikor fog megvalósulni, hogy a pótlás és karbantartás az egyes iskolák igényeinek felmérése alapján a szükséges időben történik meg, s nem akkor, amikor az igény szint a közbeszerzések meghirdetésének összefoghatárát eléri?
- Mi biztosítja, hogy a pótlás elsődleges szempontja a minőség, és nem az olcsóság lesz?
- Mikorra éri el Miniszter Úr, hogy az iskolák eszközigényét biztosító összeg megjelenjen a KLIK, és így az egész ország költségvetésében.
- Mikor szűnik meg, hogy az iskolai pályázatokat a korábbi szintnél is tovább központosított KLIK-nél kell engedélyeztetni, a KLIK-en keresztül történik a

kifizetés is, holott a szakmai munka (tervezés, a szervezés, a végrehajtás és a beszámoló megírása) az iskolák feladata?

- Mikorra várható a Miniszter Úr által ígért korrekció a KLIK működésén belül, mert egyértelműen kizárólag pénzügyi szempontok által vezérelt működése továbbra is veszélyezteti az oktatás működését. Tovább folyik a centralizálás. Ezt elég jól példázza az alábbi idézet:

„A **KLIK SZMSZ** értelmében 2015. szeptember 11-ével létrejött a **Fővárosi Tankerület**, amely megyeközponti szintű tankerületként veszi át a fővárosi kerületi tankerületek irányítását.

A főbb változások:

- *Megszűntek* a korábban hatályos SZMSZ szerint *meghatározott létszámkeretek*, mind tankerületi, mind intézményi szinten. A 2016/2017. tanévben kizárólag a feladatellátás mértéke, illetve a munkaerővel való gazdálkodás hatékonysága határozza meg a betölthető álláshelyek mértékét.
- Valamennyi járási szintű kerületi tankerülettől elkerül a projekt, és a pénzügyi feladatkör. A pénzügyi feladatokat a Fővárosi Tankerület, mint keretgazda végzi 2016. 01.01-től. Könyvelés csak a megyei szintű tankerületnél, azaz a Fővárosi Tankerületnél lesz. Titkárság helyett koordináció és jogi feladatkör létesül a járási szintű tankerületeknél.”

- Mikor adják vissza az igazgatóknak (intézményvezetőknek) a munkáltatói jogosultságokat?
- Mikortól lesz lehetőség arra, hogy az előre láthatóan tartósan beteg kollégák helyére azonnal helyettesítést lehessen biztosítani, s nem toldozva-foldozva valahogy megtartani huszonhat-harmincadikként vagy beírni az elmaradt órákat 30 napig.
- Mikor várható annak az utasításnak a visszavonása, hogy a nyugdíjba vonuló kollégák státuszaira létszámstop van érvényben? Azaz 22-26 órájukat a megmaradók lássák el. És ha csak egy ugyanolyan szakos van az iskolában? Az tanítson 44-52 órát?
- Ki és mikor oldja meg, hogy a KLIK és az EMMI az iskolák működési rendjét figyelembe véve adja ki rendelkezéseit, szabja meg a feladatokat? (Pl. tanév közbeni vezetőváltás, két nap alatt leadandó hatalmas statisztikák, a szünet előtti napon történő ellenőrzés, minősítési eljárás; két nap alatt értekezlet összehívása, hogy dokumentáltan az egész tantestület véleményét tükrözze ez a kérdéssor.)

2. Egymással nem koherens változtatások

- Kinek a felelőssége és mulasztása, és mikor kell döntéseiről számot adni annak, aki olyan rendeleteket fogalmazott meg, melyeket épp a korlátozott gazdálkodási és munkáltatói jogai miatt nem tud teljesíteni egy-egy iskola? Példák a mellékletben.

3. Ellehetetlenülő kompetenciafejlesztés, tudáselmélyítés

- Mikorra várható a NAT szakszerű és modern szemléletű megváltoztatása úgy, hogy biztosítsa a gyerekek egyéni képességeinek fejlesztését lehetővé tevő új módszerek alkalmazását (csoport, kooperatív, projekt). Amíg ugyanis a NAT ismeretközpontú, addig a fentiek lehetetlenek vagy csak tanórán kívüli rendszerben alkalmazhatók.
- Mikorra állítják vissza a kimeneti szabályozást, mely lehetővé teszi a tanár módszertani szabadságát, az utaknak a gyerekekhez alkalmazkodó kijelölését?
- Körülbelül mikorra várható a digitális tankönyvpiac kialakítása?

- Miniszter úr mindig hangsúlyozza a digitális tananyagok fontosságát. Amit az oktatási kormányzat ajánl, a <https://portal.nkp.hu/> portálon, az használhatatlan, minősíthetetlen: beszkenelt tankönyvi könyvoldalak, képek, filmek, nem pedig digitális tananyagok. Ki és mikor vonja felelősségre a készítőket és engedélyezőket?
- Mi az akadálya annak, hogy az évekkel ezelőtt százmilliókért kifejlesztett kompetencia-alapú taneszközök (Sulinova a HEFOP 3.1. keretében) újra hozzáférhetőek legyenek? Tesznek-e ennek érdekében lépéseket? A közlemény a következő linken érhető el: <http://hirmagazin.sulinet.hu/hu/hirek/kompetencia-alapu-programcsomagok>
- Mikorra várható, hogy a tankönyvellátás óriási adminisztrációs terheket jelentő s csak rendőrségi segítséggel működtethető trendszerét megszüntetik? Mikor állítják vissza a sokszínű tankönyvpiacot?
- Mikor tervezi a Minisztérium a tehetséggondozás elengedhetetlen eszközeinek tekinthető folyóiratok könyvtári előfizetését? Hogyan gondolja pótolni a kiesett évfolyamokat?

4. Adminisztráció kontra tanítás

- Mikor jelenik meg a rendelet a tanfelügyelet és a minősítés végleges szétválasztásáról?
- Kik és milyen határidővel készítik el a minősítési rendszer és a fokozatok átgondolt, szakszerű, a végzett munka, a minősítettek és a minősítők lehetőségeit figyelembe vevő korrekcióját? Milyen körülmények között képzelel Miniszter Úr a konzultációt a minősítési rendszer készítői és a szakma között?
- A közösségi szolgálat kiváló koncepcióját teljesen tönkretette az agyonszabályozás és az elképesztő mennyiségű adminisztráció. Megtörténik-e szeptember elsejére ennek átgondolt korrekciója? Miért nem végezhet a gyerek közösségi szolgálatot saját iskolája számára?

5. Nem a pedagógusok bére a rendszer legnagyobb problémája

- Mikor fogalmazzák jogszabályba, s mikorra építik ki a pénzügyi lehetőségét annak, hogy intézményekre lebontott minőségi bérpótlékot lehessen fizetni a rendkívül sokat és / vagy a mérhetően igen magas színvonalon dolgozó kollégáknak? Ugyanis ez ösztönzi a minőségi munkát, nem a portfóliógyártás.
- Mikorra várható, hogy a pedagógusok kötelező tantermi óraszámja 18-20-ra csökken?
- Mikortól biztosítja a NOKS-os, nélkülözhetetlen szakemberek foglalkoztatását az iskolákban a közoktatási kormányzat nem iskolai létszámok, keretszámok, hanem felmért igények, egyedi vizsgálat és döntés alapján? (Tudja-e Ön Miniszter Úr, milyen segítő szakemberekre van szükség a különböző iskolákban az eredményes munkához? Településtípustól, szociokulturális háttértől és létszámtól függően: állandó védőnői szolgálat, esetleg orvos, egy vagy több pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, szociális asszisztens, esetleg szociális munkás; iskolatitkár, szabadidő-szervező, pedagógiai asszisztens, laboráns. Az ő jelenlétük szolgálná a gyerekek érdekeit, mert szakemberek foglalkoznának problémáikkal.)
- Mikorra tervezi az oktatási kormányzat, hogy a NOKS-os szakemberek bérét elmozdítja a 2008-as szintről? Az ország jobban teljesít, megengedheti ezt magának. Ha akarja.

6. Az előttünk álló egyeztetés

- Ön szerint kikkel kell megbeszélni az oktatási rendszer égető kérdéseit?
Miféle tapasztalat és ismeretkör indokolja a Magyar Művészeti Akadémia jelenlétét az oktatási kerekasztalnál? Miféle tapasztalat és tudás hiánya indokolja a szakmai szervezetek és szakszervezetek, azaz a szakmaiság és az érdekvédelem távoltartását a tanácskozástól?
Hogyan akarja Miniszter Úr a kerekasztalnál a szakmai vitát biztosítani ezekkel a résztvevőkkel? Mikor jelenti be, hogy leül tárgyalni a szakmai szervezetekkel?
- Mit gondol Ön, hasznos-e a társadalomnak, ha a pedagógusokat érintő kormányzati kommunikáció olyan, amilyen most?
A kormányzati kommunikációt figyelve az ember a következőkről hallhat: fizetésemelés, ehhez kapcsolódóan elvárható teljesítménynövelés, életpályamodell, rendesebben kell dolgozni, mert a nemzetközi felmérésekben elért eredmények romlanak. Az oktatási kormányzat nem áll ki a pedagógiai munkát végzők mellett, sőt ellenük hangolja a társadalmat.
Mikor szándékozik megváltoztatni a tájékoztatást és az iskolaügy valós gondjairól beszélni? Azaz a feltételek megteremtése nélkül ellátandó, ki nem fizetett feladatokról? A gyerekek túlterheléséről? Az avított szemléletű, gyenge minőségű, túlszűfolt tantervekről és tankönyvekről?
A rendszerhibákat a pedagógusok hibájaként feltüntetni arcátlanság.
http://index.hu/tudomany/2014/09/15/meglepoen_hatekonyak_a_magyar_iskolak/

1. Túlzott központosítás

a) A KLIK és a nevezési díjak

- A 8. osztályosok országos fizikaversenye az Öveges-verseny, mely nevezési díjas. A nevezési díjak befizetését az ősz folyamán a KLIK magára vállalta, ami teljesen természetes lenne, ám ma, február 1-jén, a verseny előtt egy héttel azzal szembesültünk, hogy semmiféle átutalás nem történt, így hivatalosan nem kaphatjuk meg a versenyen megírandó feladatlapokat sem, ha addig nem fut át a rendszeren a díj befizetése és adminisztrálása, amellyel késésben vagyunk.
- Hasonló eset történt a 2014-15-ös tanévben, amikor a LEGO-robot versenyre a KLIK háromhetes késéssel küldte el a nevezési díjat, így iskolánk csapata három héttel a verseny után kapta meg a megoldandó feladat technikai hátterét jelentő eszközöket.
- A 2014-15-ös tanévben a KLIK *vállalta*, hogy a 7-10. osztályosok kémia és fizikaversenyein az országos döntőbe jutott diákok és az őket kísérő tanár nevezési díját, útiköltségét és szállásdíját kifizeti. A kifizetésnek áprilisban kellett volna megtörténnie. A versenyekre két kollégánk előlegezte meg a mintegy kétszer 40.000 forintot. Egyiküknek végül szeptemberben sikerült kiharcolnia, hogy a KLIK kifizesse, amit eleve is neki kellett volna, hiszen vállalta, a másikuk máig is vár a 40.000 forintjára. .

b) A pályázati rendszer

A tehetséggondozás anyagi hátterét a rendszer pályázatok útján gondolja megoldani. A tanév közepén (decemberben) írnak ki olyan pályázatokat, amelyek keretében a tanév elejétől (október vége) lezajló programokat lehet ELŐFINANSZÍROZNI, majd a döntéshozatal (április) szerződéskötés (május) után a pénzt a tanév utolsó előtti tanítási napján kapja kézhez a KLIK. Ezért, ha tényleg lezajlanak a programok, akkor a KLIK-nek meg kell előlegeznie az összeget, de ezt akkor, amikor még nem tudja, hogy fog-e majd nyerni a pályázat. Ezért ezt nem teszi meg.

Ez pénzügyi szükségszerű szabálytalanságokat idéz elő, amelyre az elszámolás közben derül fény. A KLIK illetékes ügyintézőjétől azt a tanácsot kaptam, hogy „Legjobb lenne, ha lemondanék a pályázati támogatásról, és visszautalnám a pénzt az EMET-nek.” Hát ezért pályázik az ember a 26 óráján felül, egy fillér ellenszolgáltatás nélkül.

c) A természettudományos képzés eszközigénye

A magas (de akár a közepes) színvonalú természettudományos oktatás elengedhetetlen kelléke a demonstráció, illetve a tanulókísérlet, amely az óra része, és nem különleges esemény ezek bemutatása.

Ezt belátták a korábbi kormányok is, és erőfeszítést tettek a központi taneszközlista létrehozására, amely előírta volna, hogy mi az a minimális eszközpark, amellyel az iskoláknak rendelkezniük kell. A kormányváltások során aztán ennek a listának az ígérete, és léte is feledésbe merült, a megvalósításukhoz rendelt pénzüsszegek előteremtése pedig talán sohasem volt napirenden.

A szertári állomány karbantartására és fejlesztésére valaha az iskolák, ha nem is nagyon nagy, de minimális fejlődést lehetővé tévő kerettel rendelkeztek. Ma erre semmilyen központi forrás nincsen elkülönítve. Például: a tavalyi tanév eleje óta várjuk a KLIK-nél leadott vegyszerigényünk és az idei tanév eleje óta a stopperórákba való gombelem-igényünk elbírálását.

Néhány iskolának lehetősége volt természettudományos labor, illetve Öveges Labor pályázatban részt venni, de azok az iskolák, amelyeknek az épülete nem tette lehetővé a pályázást, ebből kimaradtak. Ezekben az iskolákban a tanárok a megemelkedett munka- és adminisztrációs terheik mellett pályázhattak még az EMET által kiírt különböző pályázatokban, ahol kizárólag kis értékű eszközöket lehet beszerezni, azt is csak a pályázati költség régebben 10, most 30 százalékáig. A karbantartásra (pl. demonstrációs eszközök javítására, ami helyben nem mindig tudunk megoldani) semmilyen, még pályázati keretet sem használhatunk.

A természettudományok magas szintű oktatása ilyen körülmények között nem várható el. A 26 órában tanító pedagógusok pályázati rendszerbe kényszerítése, amelyben évről évre szigorodik az adminisztráció, és amire csak plusz teherként rakódik a KLIK, mint közbeiktatott, sok esetben távoli láncszem, szintén csökkenti a pedagógusoknak a tanításra fordított energiáit, és ha mindennek meg akarnak felelni, az hamarosan kiégéshez vezet.

Tisztában van-e ezzel a helyzettel a Minisztérium, és ha igen, milyen tervei vannak a magyar természettudományos oktatás leépülésének további megakadályozására?

2. Egymással nem koherens változások

- középiskola köteles fejlesztő foglalkozást biztosítani tanulásban akadályozott gyermeknek, de nincs fejlesztő pedagógus;
- az érettségi anyakönyveket kötelező beköttetni, de erre nincs anyagi keret, hisz a KLIK a gazdálkodó szerv;
- az érettségi termekben kötelező hogy óra legyen, de ezek és az elemek beszerzésére nincs kerete az iskoláknak, hisz a KLIK a gazdálkodó szerv;
- a középiskolai felvételi eredményéről az intézmény köteles levélben értesíteni a felvételizőt, de nincs pénz borítékra és a postaköltségre, hisz a KLIK a gazdálkodó szerv

• A Pedagógiai Intézetek átszervezése és a káosz

Fizikából 9-10. osztályban a MIKOLA verseny:

A verseny főszervezőjének 2015. december 13-i leveléből idézek:

„Korábban a megyei Pedagógiai Intézetek szervezték a második fordulót központi helyszíneken. A Pedagógiai Intézetek megszűntek, a feladatukat (elvileg) a POK-ok vették át. A POK-ok nem vállalják a Mikola-verseny második fordulójának megszervezését.

A kialakult helyzetben annyit tudunk tenni, hogy a második fordulót minden diák a saját iskolájában írja meg, hasonlóan az első fordulóhoz. Erre viszont az iskoláknak készülniük kell a teremfelügyelet előkészítésével.”

3. Ellehetetlenülő kompetenciafejlesztés, tudásmélyítés, tehetséggondozás

- **Tankönyv**

A kötelezően választandó tankönyvek között miért nincsen 11. osztályos emelt szintű tananyagot tartalmazó egyetlen tankönyv sem fizikából?

De: miért szüntették meg az összes emelt szintű, 11. osztályos fizika tankönyv gyártását? Semmilyen sem találtunk az eladóval a KÓDEX könyvtárház katalógusában! (Még „tiltottat” sem).

- **A tehetséggondozás fontos, és egyenjogúság van?**

A magyar természettudományos oktatáson belül a tehetséggondozásnak **értékes, nemzetközileg is kiemelkedő hagyománya** a tanulmányi versenyek jól felépített rendszere.

Ezeket a versenyeket régen a minisztérium magától értetődő módon anyagilag támogatta (itt leginkább a döntők szállásköltsége, étkezése jelentett nagy terhet, a versenybizottság teljesen ingyen dolgozik!)

Jelenleg a versenyek legfeljebb hatalmas adminisztrációval megterhelt pályázatok útján juthatnak pénzhez. A pályázatokat pedig azoknak a kollégáknak kell megírniuk, akik egyébként a verseny gondozásával, a feladatlapok összeállításával, a döntők megszervezésével a heti 22-26 órájuk mellett foglalkoznak. Ráadásul egy pályázat elbírálása mindig kétesélyes, a szervezőknek fel kell készülniük arra az esetre is, ha nem nyernek a pályázaton. A versenyek, amelyek a hátrányosabb helyzetű, tehetséges diákok számára is egyenjogúan elérhetőek voltak régen, mára nevezési díjasok lettek.

- **Folyóiratok**

A Könyvtárba évtizedeken keresztül jártak folyóiratok. Ezek olvasásával a tanár lépést tarthatott az újdonságokkal, illetve felhasználhatta a tehetséggondozó munkájában, naprakész információkkal léphetett be az órára.

Középiskolai Matematikai Lapok (Több, mint 100 éves, Európában egyedülálló hagyományokkal rendelkező, Magyar Örökség díjas folyóirat!)

Középiskolai Kémiai Lapok

Fizikai Szemle

Természet Világa

Élet és Tudomány

Földgömb

National Geographic

Ezeknek a folyóiratoknak az előfizetését a KLIK megszüntette, helyette kaptunk díszbe csomagolt Kerényi-sorozatot, kettőt is. A tanárok a saját pénzükön vásárolják a szertár számára a folyóiratok számait.

- **A tantervek**

Fizikából kétféle kerettanterv született: *A* és *B* kerettanterv. Az *A* kerettantervet a fizikát csak szükséges közismeretként tanuló, aziránt nem érdeklődő, sőt, nyüggként

megelő diákok számára állították össze, míg a *B* kerettanterv a jól kialakult hagyományokon alapuló, fizika iránt érdeklődő, tehetséges diákok számára készült. Az *A* kerettanterv inkább a természetismerethez közelálló, leíró jellegű anyagrészeket fűz egymás után, teljesen újfajta struktúrát követve. Az összeállítói igyekeztek hasznos, hétköznapi ismereteket közölni azokkal, akiktől távol áll a hagyományos példamegoldás. Ez a tanterv távol áll a hagyományoktól, a jelenleg pályán lévő kollégák számára is idegen, újszerű. Semmiféle segédanyag, tanári kézikönyv vagy munkafüzet nem áll rendelkezésre hozzá, ezért kevesen választják, pedig megoldást jelenthetne a tanár és diák közös nyűglődésére.

Mikor jelennek meg a szükséges segédanyagok, és mikor tervezi a tárca a hozzáértő szakemberek által tartott tanártovábbképzések elindítását?

- **Egy történelemtanár megválaszolatlan levele 2015. októberéből**

„Tisztelt Államtitkárság!

Egy olyan problémára szeretném felhívni a figyelmüket, amely mielőbb orvoslásra szorul. A történelem tantárgy tanításáról van szó: a 2012. évtől érvényes kerettantervek - úgy az általános iskolai, mint a gimnáziumi - teljesíthetetlenek. Annak idején, még a tervezéskor a történelemtanárok támogatták, hogy a modern korra, társadalomismereti témákra nagyobb hangsúly kerüljön, azt azonban nem látták előre, hogy ehhez az időkeretet az eddigi tananyag szelektálása nélküli összezsúfolásával fogják "megteremteni", így látszólag az utolsó év az 1945 utáni eseményekre koncentrálnak, valamint jelenismeretre, állampolgári ismeretekre stb., valójában az addigra óhatatlanul felhalmozódó lemaradást fogják próbálni behozni. Mindez különösen az érettségivel záruló képzésben égető gond.

Én magam 26 éve tanítok gimnáziumban, a magyar és a történelem tananyag elvégzése eddig is nagyon feszített volt, az új kerettanterv alapján pedig lehetetlen. Sok más intézményben tanító kollégámmal teljes egyetértésben állíthatom ezt, sokan tartanak attól, hogy a szakmai ellenőrzés során felróják majd nekik a lemaradást, a szülők, diákok aggódnak, hogy nem fognak tudni rendesen felkészülni az érettségire, a tanárok pedig nagyon feszültek és frusztráltak, hogy legnagyobb igyekezetükkel és önfegyelmükkel sem tudnak megfelelő ütemet tartani, arról nem beszélve, hogy az időigényesebb, változatos és kompetenciákat fejlesztő módszerek szinte teljesen kiszorulnak a "hajtás" miatt a történelemórákról. A kerettantervhez igazodó új tankönyvek nem segítik a fontos és kevésbé fontos elkülönítését, nagyon zsúfoltak, lexikális ismeretek mennyiségében messze meghaladják még az emelt szintű érettségi követelményeit is, a diákok panaszkodnak arra, hogy nem igazodnak el a tankönyvek ábráin, nehezen tanulnak belőlük.

Az idén 7. ill. 11. évfolyamnál tart az a korosztály, amely az új kerettantervek szerint tanul, érdemes volna országos merítés alapján megnézni, hol tartanak a tananyagban, s abból mit tudnak a diákok, ti. az erőltetett ütemben, frontális tanítással "leadott" anyagból a tapasztalatok szerint alig marad valami. S ha a fenti problémák általánosak, akkor tenni kell valamit.

Várjuk a segítségüket!”